

NVAO NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING

ASSOCIATE DEGREE BEDRIJFSKUNDE

NHL Stenden Hogeschool

ADVIESRAPPORT
30 juni 2021

Inhoud

1	Procedure TNO.....	3
2	Nieuwe opleiding.....	4
2.1	Algemene gegevens.....	4
2.2	Profiel.....	4
2.3	Panel.....	4
3	Oordeel.....	5
4	Sterke punten.....	7
5	Aanbevelingen.....	8
6	Beoordeling.....	9
6.1	Standaard 1: Beoogde leerresultaten.....	9
6.2	Standaard 2: Onderwijsleeromgeving.....	10
6.3	Standaard 3: Toetsing.....	13
6.4	Graad en CROHO-onderdeel.....	14

1 Procedure TNO

Het succesvol doorlopen van een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een voorwaarde voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Pas na deze kwaliteitstoets kan de instelling de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan voor bestaande opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een *plan*beoordeling. Na accreditatie valt ook de nieuwe opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Een NVAO-panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen *peers* vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. Informatie over de invulling van het locatiebezoek en een overzicht van het bestudeerde materiaal zijn opvraagbaar bij de NVAO.

De beoordeling is gebaseerd op de standaarden zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr. 3198). Over de standaarden geeft het panel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

Dit adviesrapport bevat de bevindingen, overwegingen en oordelen van het panel alsook de sterke punten en aanbevelingen. Op basis van dit rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. Een beknopt adviesrapport is eveneens beschikbaar. De NVAO publiceert beide rapporten.¹

Als gevolg van de beperkende omstandigheden door COVID-19 geldt voor deze toetsing een tijdelijke NVAO-procedure.

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de (tijdelijke) TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

2 Nieuwe opleiding

2.1 Algemene gegevens

Instelling	: NHL Stenden Hogeschool
Opleiding	: Ad (associate degree) Bedrijfskunde
Variant	: deeltijd
Graad	: Associate degree
Afstudeerrichtingen	: geen
Locatie	: Leeuwarden
Studieomvang	: 120 EC ²
CROHO ³ -onderdeel	: economie

2.2 Profiel

Met de Associate degree (Ad) Bedrijfskunde wil NHL Stenden Hogeschool werkenden met een mbo-4-niveau opleiden tot medewerkers die op tactisch niveau in een bedrijf kunnen opereren. De nadruk ligt op dagelijkse coördinatie van (financiële, commerciële, facilitaire en HRM-)processen en het daarbij signaleren en proactief oppakken van zich ad hoc aandienende werkzaamheden. Daarnaast dient de Ad'er projectvaardigheden te beheersen en gericht te zijn op het verbeteren van reguliere bedrijfsprocessen. De opleiding biedt een combinatie van werkplekleren, samenwerkend leren en contactonderwijs, vanuit het onderwijsconcept Design Based Education. Studenten raken vertrouwd met de internationale en interculturele dimensies van hun beroepspraktijk. De opleiding werkt nauw samen met het regionale bedrijfsleven en de lectoraten van de hogeschool.

2.3 Panel

Samenstelling

1. Roland van der Poel, (*voorzitter*), Directeur Associate degrees Academie Roosendaal;
2. Anne Vanmaercke, strategisch adviseur VIVES Hogeschool, Docent Handelswetenschappen en Bedrijfskunde, VIVES Hogeschool, Kortrijk, België;
3. Drs. Tom Sloot, directeur Calibre Alignment B.V.;
4. Eva Hoogland, (*student-lid*), bachelorstudent journalistiek Hogeschool Windesheim.

Ondersteuning

- Dr. Marianne van der Weiden, secretaris
- Ir. Lineke van Bruggen, NVAO-beleidsmedewerker en procescoördinator

Locatiebezoek (online)

3 juni 2021

² European Credits

³ Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt positief over de kwaliteit van de Ad (Associate degree) Bedrijfskunde van NHL Stenden Hogeschool. De opleiding voldoet aan de drie standaarden van het NVAO-kader voor de beperkte toetsing.

De doelgroep van de tweejarige Ad-opleiding Bedrijfskunde bestaat voornamelijk uit werkenden met een opleiding op mbo-4-niveau die zich willen bijscholen voor een meer coördinerende en leidinggevende functie. Een afgestudeerde pakt niet alleen dagelijkse werkzaamheden proactief op, maar is daarnaast gericht op het structureel verbeteren van reguliere bedrijfsprocessen (financieel, commercieel, facilitair en HRM). De regionale werkgevers hebben aangegeven dat ze hier behoefte aan hebben en hebben actief meegedacht over het niveau en de inhoud van het onderwijsprogramma.

De vorm van de opleiding past goed bij de doelgroep: het is een deeltijdopleiding, met contactonderwijs op één dag in de week. Studenten gebruiken hun werkplek om de theorie van de verschillende modules in de praktijk toe te passen en hun vaardigheden te oefenen. Wie geen geschikte werkplek heeft om de opdrachten van een module uit te voeren, kan een organisatie zoeken via het eigen netwerk of kan samenwerken op de werkplek van een medestudent. Hierdoor is de opleiding ook geschikt voor studenten met (nog) weinig tot geen werkervaring. Elke student heeft vanaf het begin een vaste coach om de studievoortgang te bespreken en eventuele problemen aan te kaarten. Ervaringen hiermee in andere deeltijdopleidingen zijn positief. De docenten zijn voldoende gekwalificeerd en hebben ervaring met de doelgroep werkende studenten. Ze zouden onderling meer kunnen afstemmen en delen om tot meer eenheid en teamvorming te komen. Ook raadt het panel aan de ervaringen van andere Ad-opleidingen in de hogeschool sterker te benutten, vooral om het onderscheid tussen het niveau van een Ad en bachelor te verhelderen en scherp te houden. Dat is vooral belangrijk voor studenten die willen weten wat hun mogelijkheden zijn om na diplomering door te stromen naar de bachelor Bedrijfskunde.

Voor de beoordeling van hun leerresultaten hebben de studenten veel vrijheid om te bepalen op welke wijze ze dat aantonen: bewijzen kunnen verschillende vormen aannemen, bijvoorbeeld een tussenproduct, een verslag of feedback die ze van hun leidinggevende hebben gekregen. Er ligt veel nadruk op feedback om de studenten voortdurend inzicht te geven in hun leerproces en wat er nog nodig is om het eindresultaat te behalen. Het panel vindt dat dit toetssysteem goed past bij de onderwijsaanpak en dat de examencommissie een actieve rol vervult om de kwaliteit van toetsen en het eindniveau van de opleiding te bewaken. De examencommissie heeft al actief meegedacht over de onderwijs- en examenregeling en aan welke eisen examinatoren moeten voldoen.

Alles bijeengenomen is het panel van oordeel dat de beoogde Ad-opleiding Bedrijfskunde aan de kwaliteitseisen voldoet.

Standaard	Oordeel
1 Beoogde leerresultaten	voldoet
2 Onderwijsleeromgeving	voldoet
3 Toetsing	voldoet
Eindoordeel	positief

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. **Verbinding met het regionale werkveld** – De opleiding heeft nauw contact gehad met de werkgevers in de drie noordelijke provincies om de opleiding zo goed mogelijk af te stemmen op hun behoeften en blijft dit contact onderhouden via een Werkveldadviescommissie.
2. **Flexibiliteit** – Het eindniveau en de eindresultaten waaraan studenten moeten voldoen, staan vast, maar de studenten hebben grote vrijheid om zelf de weg daarnaartoe te bepalen, bijvoorbeeld of ze deelnemen aan fysiek of digitaal onderwijs, en welke bewijzen ze verzamelen om hun leerresultaten aan te tonen.
3. **Praktijkgerichtheid** – De actuele (complexe) vraag uit de praktijk en de leervraag van de student vormen het vertrekpunt voor leren en samenwerken. Aan het eind van elke module leveren studenten een beroepsproduct op dat in de werkpraktijk benut kan worden.
4. **Inspelen op diversiteit van instroom** – De opleiding is primair gericht op werkende studenten, maar studenten die net van het mbo komen of een minder geschikte werkplek hebben, kunnen voor het uitvoeren van opdrachten een andere werkplek via hun netwerk of de werkplek van een medestudent gebruiken. Studenten uit een vergelijkbare opleiding vinden het stimulerend om op die manier ervaringen uit te wisselen en met verschillende organisaties en andere leeftijdsgroepen kennis te maken.
5. **Examinering** – Het toetsstelsel, waarin studenten in een portfolio hun prestaties aantonen en hierover in een eindassessment ondervraagd en beoordeeld worden, past goed bij de flexibiliteit en praktijkgerichtheid van het gehanteerde onderwijsconcept Design Based Education.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. Relatie Ad- en bachelorniveau – Verhelder de relatie tussen Ad en bachelor, zodat studenten weten wat na diplomering hun doorstroommogelijkheden zijn naar de bachelor.
2. Leren van elkaar – Benut, met name op teamniveau, bij de ontwikkeling en uitvoering van de opleiding Bedrijfskunde de ervaring met Ad-opleidingen die in de hogeschool en elders in Nederland aanwezig is.
3. Docenten – Zorg voor een goede onderlinge uitwisseling en afstemming tussen de docenten.
4. Studiebegeleiding – Houd goed in het oog of de geplande intensiteit van studietoetsing, die gebaseerd is op de ervaring met bachelorstudenten, voldoende is of geïntensiveerd moet worden, vooral in het begin van de opleiding.
5. Feedback – Geef de werkgever van de student ook een actieve rol bij het geven van feedback op de soft skills van de student.

6 Beoordeling

6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

Met de deeltijdopleiding Associate degree (verder: Ad) Bedrijfskunde wil NHL Stenden Hogeschool tegemoet komen aan de regionale behoefte aan op- en bijscholing. Werkgevers hebben aangegeven dat een aantal van hun medewerkers die geschoold zijn op mbo-4-niveau, zich na een aantal jaren werkervaring wil doorontwikkelen naar een meer leidinggevende en coördinerende functie, en dat zij dat als werkgever ondersteunen. Een brede opleiding zoals bedrijfskunde is dan een goede optie. Potentiële studenten zien er soms tegenop zich te committeren aan een traject van vier jaar om een bachelordiploma te halen. Een tweejarige opleiding kan dan aantrekkelijker zijn, zo bleek uit het gesprek dat het panel voerde met een aantal studenten van de huidige deeltijdbacheloropleiding Bedrijfskunde. Sommige van hen zouden voor de Ad gekozen hebben als die toen al bestaan had. Na succesvolle afronding van de Ad-opleiding is het mogelijk alsnog door te stromen naar het derde jaar van de bacheloropleiding. Voor veel bedrijven, vooral in het mkb, en de 'doeners' die daar volgens de werkgevers werkzaam zijn, is het Ad-niveau echter wat ze nodig hebben. Zoals een van de werkveldvertegenwoordigers benadrukte, blijft de combinatie met 'doen' belangrijk: de Ad'er richt zich op het verbeteren van de eigen werkzaamheden, en niet op het willen veranderen van de organisatie. Het panel stelt op basis van de gesprekken met werkveldvertegenwoordigers en studenten vast dat de opleiding goed weet in te spelen op de regionale behoefte.

Ook het deeltijdkarakter van de opleiding en de onderwijsaanpak van Design Based Education (zie paragraaf 6.2) sluiten aan op wat men nodig heeft, doordat studenten in het werkplek de opgedane kennis en vaardigheden direct in de praktijk kunnen toepassen en oefenen. Volgens de werkgevers past dit goed bij de praktische gerichtheid van hun werknemers. Het panel vindt dat de keuze voor een deeltijdopleiding goed onderbouwd is. Hoewel de opleiding zich primair richt op werkenden die zich verder willen ontwikkelen, is ze ook toegankelijk voor studenten uit het mbo zonder (veel) werkervaring en/of met een minder geschikte werkplek. Voor de aanpak die ze hierbij kiest, zie paragraaf 6.2.

Om de beoogde leerresultaten op het juiste Ad-niveau te formuleren heeft de opleiding zich gebaseerd op het landelijke profiel Ad Business Administration (2019). Hierdoor is het beoogde eindniveau naar het oordeel van het panel helder beschreven en op het vereiste niveau 5 van het Nederlandse Kwalificatieraamwerk geformuleerd. De Ad'er is werkzaam op tactisch niveau, tussen het strategische en operationele niveau. De nadruk ligt op de dagelijkse coördinatie van de verschillende bedrijfsprocessen (financieel, commercieel, facilitair en HRM), waarbij van de Ad'er wordt verwacht dat deze niet alleen proactief ad-hoc werkzaamheden ziet en oppakt, maar ook gericht is op het structureel verbeteren van reguliere bedrijfsprocessen. Dat vereist flexibiliteit, ondernemerschap, kritisch denkvermogen en analytische vaardigheden. De opleiding heeft het tactische Ad-niveau vertaald in leeruitkomsten en indicatoren voor de verschillende kernvakgebieden. Twee

kernvakgebieden moeten worden aangetoond op niveau 2 (Operations management en Organizational behaviour), de andere op niveau 1. Belangrijke aspecten die op verzoek van het werkveld in de opleiding zijn opgenomen, zijn projectmatig werken en aandacht voor de internationale context.

Het panel vindt de afstemming met het regionale werkveld een sterk punt van de opleiding. Zoals hierboven beschreven heeft de opleiding de input van het werkveld gebruikt om het profiel van de opleiding te bepalen en het onderwijsprogramma te ontwikkelen. Via de Werkveldadviescommissie (WAC) blijft de opleiding in contact met het werkveld. De werkveldvertegenwoordigers lieten het panel weten dat ze daarnaast betrokken blijven via hun werknemers die de opleiding volgen. De WAC is evenwichtig samengesteld met een focus op het mkb en productiebedrijven, wat aansluit bij de eigenheid van het Ad-niveau. Het werkveld heeft een helder beeld van dat niveau en kon dat tijdens het bezoek duidelijker verwoorden dan de vertegenwoordigers van de opleiding zelf. Dit kwam vooral naar voren toen gesproken werd over het onderscheid tussen Ad en bachelor naar aanleiding van de doorstroommogelijkheid naar de bachelor. Het panel adviseert te zorgen voor een heldere en eenduidige communicatie, zodat studenten en werkveld weten wat ze van de opleiding kunnen verwachten.

Samenvattend concludeert het panel dat de Ad Bedrijfskunde tegemoetkomt aan de behoeften van de regio en van potentiële studenten, op het juiste niveau is gedefinieerd en een eigen profiel heeft o.a. door aandacht voor projectvaardigheden en internationalisering. De opleiding voldoet aan standaard 1.

6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

Curriculum

Het onderwijsprogramma bestaat uit acht thematische modules van elk 15 EC. In iedere periode van tien weken staat een module centraal. De opleiding begint met een oriëntatie op organisaties (module 1) en een oriëntatie op persoonlijk leiderschap (module 2). Het panel herkent in de daarop volgende modules een duidelijke inhoudelijke opbouw, met passende aandacht voor de verschillende organisatieprocessen en persoonlijke (project)vaardigheden. Internationalisering komt aan de orde in de module Import- en exportmanagement (module 5). In elke module levert de student een concreet beroepsproduct op, dat het resultaat is van een onderzoek naar een actueel vraagstuk op een relevante werkplek. Beroepsproducten zijn bijvoorbeeld een procesbeschrijving, een projectplan, een omgevingsanalyse, een implementatieplan, een auditrapportage of een kwaliteitshandboek. In de afstudeermodule (module 8) laat de student in het beroepsproduct ook de toepassing zien van de kernvakgebieden Operations management en Organizational behaviour op eindniveau. Het panel is van oordeel dat de modulehandboeken concreet en helder uitgewerkt zijn. De beroepsopdrachten zijn praktijkgericht en voldoende uitgeschreven zodat de student aan de slag kan. De beoogde opleidingscommissie is al actief betrokken geweest bij de ontwikkeling

van de opleiding en zal vanaf de start de kwaliteit aan de hand van module-evaluaties actief monitoren.

Didactisch concept

Het onderwijs is ingericht volgens het concept van Design Based Learning (DBE). Dit betekent dat studenten in ateliers op een designgerichte manier aan opdrachten werken die bij het thema van een module passen. Bijeenkomsten vinden plaats op maandagmiddag en -avond. Studenten werken dan in groepen aan tussenproducten, bouwen hun kennisbasis op aan de hand van workshops van docenten en gastsprekers, bespreken met elkaar hun ervaringen en de feedback die ze van elkaar, van docenten en van opdrachtgevers krijgen. Studenten hebben een praktijkplek nodig om opdrachten uit te voeren en hun kennis te leren toepassen. Daarvoor kunnen ze hun eigen werkplek gebruiken of een organisatie zoeken via hun eigen netwerk of dat van hun medestudenten. Voor de meeste opdrachten moet de werkplek een redelijke omvang hebben (minimaal 15 medewerkers) en moet de student inzicht kunnen krijgen in informatie over organisatie en management, marketing, juridische en financiële aspecten, maar er zijn geen strikte kwantitatieve criteria. De docenten lichtten toe dat het maken van een marketingplan in een eenmansbedrijf wel kan, maar een organisatieanalyse niet. Aan studenten die geen werkplek hebben, of een die niet aan de voorwaarden voldoet, biedt de opleiding de mogelijkheid de opdracht samen met een medestudent uit te voeren die wel een geschikte werkplek heeft. Het panel vindt het een sterk punt hoe de opleiding dit potentiële probleem (geen geschikte werkplek) weet om te buigen tot een troef: studenten uit de deeltijdbachelor lieten het panel namelijk weten dat het samen werken aan een opdracht in elkaars organisatie heel leerzaam en stimulerend is. Volgens de docenten ontstaan er zo mooie samenwerkingen. Door deze aanpak kunnen ook studenten die net van het mbo komen met vrucht aan de opleiding deelnemen. In het gesprek met het panel benadrukten de studenten hoe groot voor hen de meerwaarde van het werkplekleren is, en dat ze bij eventuele problemen met hun studiecoach kunnen overleggen, bijvoorbeeld als hun organisatie niet of te laat de benodigde informatie levert om een opdracht uit te voeren.

Het panel ziet de flexibiliteit van de opleiding ook terug in de wijze waarop de maandagen worden ingevuld. Studenten zijn vrij om te bepalen of ze aanwezig zijn, afhankelijk van hun leerbehoefte en hun persoonlijke situatie. Ze kunnen ook informatie van Blackboard (de elektronische leeromgeving) halen, waar alles beschikbaar is. Gastcolleges worden vaak opgenomen zodat ze later (nog eens) bekeken kunnen worden. Per bijeenkomst bepalen de studenten welke kennis ze nog nodig hebben en formuleren ze hun leervragen voor die dag. Sommigen werken liever alleen, anderen in groepjes. Aan het eind van de avond vindt een terugkoppeling plaats. Docenten zijn altijd aanwezig en beschikbaar om vragen te beantwoorden. Op deze manier stelt de opleiding de studenten in staat het onderwijs te combineren met werk en privésituatie, een belangrijk aspect voor een deeltijdopleiding. Het panel is het met de opleiding eens dat het verder hybride blijven aanbieden van de opleiding, ook nadat de beperkende maatregelen in het kader van de COVID-19-pandemie zijn opgeheven, flexibiliteit geeft aan de werkende deeltijdstudent, maar merkt op dat het ook een valkuil kan zijn voor het monitoren van de studievoortgang doordat studenten letterlijk uit beeld kunnen raken. Hier ligt een taak voor docenten en coaches.

Begeleiding

Elke student heeft vanaf het begin een vaste studiecoach. Met deze coach bespreken de studenten hun leervragen en ontwikkeling en eventuele problemen waar ze tegenaanlopen.

Studenten leggen hun leerdoelen en reflecties vast in een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) dat ze aan het eind van elke module met hun coach bespreken. De deeltijdbachelorstudenten waarderen de proactieve en reactieve rol die de studiecoaches opnemen: studenten kunnen zelf altijd contact opnemen als ze ergens mee zitten, en daarnaast plant de coach regelmatig een afspraak in. Tegenover het panel benadrukten de docenten dat ze een veilige sfeer willen creëren zodat studenten alles durven te vragen, maar dat ze ook verwachten dat een student in de loop van de opleiding leert voor zichzelf te zorgen en bijtijds aan de bel trekt als een probleem zich voordoet. Ze zien hierin ook een rol voor de docenten van een module, die de student immers elke week zien. Eventueel kunnen zij een student adviseren contact op te nemen met de studiecoach. Het panel is van oordeel dat de studiecoaching op een goede manier georganiseerd is, voortbouwend op de ervaring die docenten en coaches hebben met de deeltijdbachelorstudenten. Het panel wijst er wel op dat de werkgevers verwachten dat Ad-studenten meer begeleiding nodig hebben dan bachelorstudenten. Het panel adviseert hier goed op te letten en de studiecoaching eventueel te intensiveren, vooral in de beginfase van de opleiding.

Docenten

Op basis van de documentatie stelt het panel vast dat er voldoende personeel beschikbaar is, berekend op een docent-studentratio van 1:25. De docenten beschikken over de vereiste inhoudelijke en didactische kwalificaties. Ze hebben ervaring met deeltijdstudenten in de bachelor Bedrijfskunde en zijn geschoold in het onderwijsconcept DBE. De docenten bevestigen het ruime scholingsaanbod van de hogeschool en dat scholing als een continu proces beschouwd wordt. Het panel is op grond van bovenstaande van oordeel dat het docententeam voldoende ervaring heeft met de doelgroep en met het onderwijskundig concept. Ervaring met het Ad-niveau is minder duidelijk. Het panel adviseert hiervoor gebruik te maken van de uitgebreide ervaring die hiervoor in de hogeschool en elders in het land aanwezig is. Hoewel individuele docenten al wel betrokken zijn bij andere Ad-opleidingen in de hogeschool, is deze uitwisseling er op teamniveau kennelijk nog niet geweest.

Voor elke module zijn steeds twee docenten verantwoordelijk. Ze zijn zowel begeleider als examinator voor een deel van de groep. Deze rollen zijn gescheiden: waar de ene docent begeleider is, is de ander de examinator en andersom. Dit garandeert het vierogenprincipe en zorgt voor kalibratie van de leerdoelen en indicatoren. Het panel ziet nog geen vergelijkbare kalibratie en afstemming over de modules heen en mist eenheid en gezamenlijkheid in het team. Het is belangrijk dat docenten onderling meer met elkaar afstemmen en delen. Het panel adviseert hier expliciet aandacht aan te besteden.

Studentenvoorzieningen

De opleiding biedt studenten voldoende faciliteiten om het onderwijs te kunnen volgen, zowel op het vlak van informatie (bijvoorbeeld Blackboard, intranet, studievoortgangsregistratie) als van fysieke voorzieningen (zoals onderwijs- en studieruimtes, mediacentrum, repro). Voor studenten met een beperking of andere specifieke behoeften kunnen aanpassingen geregeld worden. Op speciale bijeenkomsten kunnen ze hierover nadere informatie krijgen. Het panel is van oordeel dat de voorzieningen in het algemeen zeker voldoende zijn, maar adviseert de informatie over het onderscheid tussen Ad en bachelor en de daarmee samenhangende doorstroommogelijkheden te verhelderen.

Samenvattend concludeert het panel dat de Ad-opleiding Bedrijfskunde een inhoudelijk samenhangend programma heeft ontwikkeld met DBE als onderscheidend onderwijsconcept.

Door het werkplekleren is er een sterke combinatie van theorie en praktijk. De flexibiliteit die de opleiding aan haar studenten op verschillende vlakken biedt is een compliment waard. De onderwijsleeromgeving is helder en aangepast aan de opleiding en de doelgroep. Als verbeterpunten ziet het panel de samenwerking van de docenten als team en het leren van andere Ad-opleidingen: beide verdienen meer aandacht. De opleiding voldoet aan standaard 2.

6.3 Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

Kernelementen in de visie op toetsen in de Ad Bedrijfskunde zijn leerwegaafhankelijk toetsen en feedback binnen de modules, waarbij de volgorde van de modules gedurende de gehele opleiding wel vaststaat. In de loop van een module verzamelen de studenten bewijzen in een portfolio om aan te tonen dat ze de leerresultaten bereikt hebben. Het kan gaan om toetsuitslagen, (tussen)producten, feedback en reflectieverslagen. Een leerresultaat kan op meerdere manieren worden aangetoond: als een student een kennistoets niet haalt, maar in een product wel laat zien over de vereiste kennis te beschikken, is dat een valide mogelijkheid om het kennisniveau aan te tonen. Niet de toetsvorm is leidend, maar de indicatoren waaraan een student moet voldoen. Het panel vindt dat een duidelijk voorbeeld van het flexibele karakter van de opleiding. De toetsing is geïntegreerd in het totale pedagogische concept, valide en transparant. Het is heel duidelijk wat van de student verwacht wordt.

De kenniscomponent wordt bewaakt via formatieve toetsen. Ze zijn beschikbaar op Blackboard en kunnen door de studenten afgelegd worden op een moment dat hun het beste uitkomt. De docenten lieten het panel weten dat ze nog bezig zijn om voorbeelden uit te werken van formatieve toetsen, omdat deze aanpak nieuw is en er nog niet voldoende toetsen en opdrachten beschikbaar zijn. Hiervoor is recent een projectgroep ingericht, wat het panel een goede aanpak lijkt. Een aantal toetsen is al beschikbaar en worden door het panel als valide en transparant beoordeeld. Het afstuderen dekt de volledige opleiding af.

Aan het eind van een module brengt de student het portfolio in bij het eindassessment. Dit assessment dient als summatieve toets. Twee examinatoren bepalen aan de hand van de bewijsstukken en het gesprek met de student of deze de leeruitkomsten en onderliggende kennis en vaardigheden beheerst. Als dat het geval is, worden de studiepunten van de betreffende module toegekend. Als afronding van de module bespreekt de student de behaalde resultaten en de uitkomst van het assessment met de studiecoach, en wat dit betekent voor de leerbehoefte in de erop volgende module. Het panel vindt dit een goede illustratie van de wijze waarop leerproces en toetsing met elkaar geïntegreerd zijn.

Normaliter kan de uitslag van een eindassessment voor studenten geen verrassing zijn, omdat ze tijdens de module voortdurend feedback krijgen, zowel van docenten als van medestudenten en aan de hand van gemaakte toetsen. Het panel hoorde tijdens het bezoek dat studenten feedback op soft skills, bijvoorbeeld de ontwikkeling van persoonlijk leiderschap, van docenten en studenten krijgen op basis van wat ze er zelf over vertellen,

maar niet rechtstreeks van hun werkgever. Het panel meent dat het de ontwikkeling en toetsing van deze leerdoelen ten goede komt als ook de werkgever actief betrokken wordt en feedback geeft op de soft skills van de student.

Uit het gesprek met de beoogde examencommissie blijkt dat de leden een helder beeld hebben van het beoogde niveau van de opleiding. De commissie heeft al advies gegeven over het ontwerp van de onderwijs- en examenregeling en het toetsbeleid. Ze heeft daarbij gekeken of het toetsbeleid past bij het hogeschoolbeleid en landelijke richtlijnen ten aanzien van validiteit, betrouwbaarheid en transparantie. De examencommissie vindt haar borgende rol belangrijk en zal daartoe de vinger aan de pols houden. Ze heeft een opdracht ontworpen voor de toetscommissie om na de start van de opleiding vooral de kwaliteit van de nieuwe elementen te beoordelen, zoals het formatief toetsen. Ze hecht ook belang aan contact tussen docenten en het werkveld om te kalibreren wat verstaan wordt onder niveau 5, zodat docenten op de juiste wijze ingezet kunnen worden. De examencommissie benadrukte in het gesprek met het panel dat de opleiding aandacht heeft voor de individuele component in een groepsopdracht en de authenticiteit van de stukken bewaakt die in het portfolio van de student belanden. Het is de commissie onduidelijk of en zo ja hoe onvoldoendes op bepaalde indicatoren gecompenseerd kunnen worden door voldoende op andere indicatoren. Het panel adviseert te verduidelijken welke gradaties er zijn in het oordeel 'onvoldoende' en wat dit betekent voor het al of niet toestaan van compensatie, zodat het beoogde eindniveau in alle gevallen gegarandeerd is.

Het panel concludeert dat de toetsing goed aansluit bij het onderwijsconcept. De examencommissie is ervaren en borgt in voldoende mate de kwaliteit en het eindniveau van de opleiding. De opleiding voldoet aan standaard 3.

6.4 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Associate degree. Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: economie.

Afkortingen

Ad	Associate degree
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs
DBE	Design Based Education
EC	European Credit
Hbo	hoger beroepsonderwijs
HRM	Human Resource Management
Mbo	middelbaar beroepsonderwijs
Mkb	midden- en kleinbedrijf
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie
POP	Persoonlijk ontwikkelingsplan
WAC	werkveldadviescommissie

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met
het oog op de beperkte toetsing van de nieuwe opleiding
Associate degree Bedrijfskunde van de NHL Stenden Hogeschool

Aanvraagnummer: AV - 1020

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net